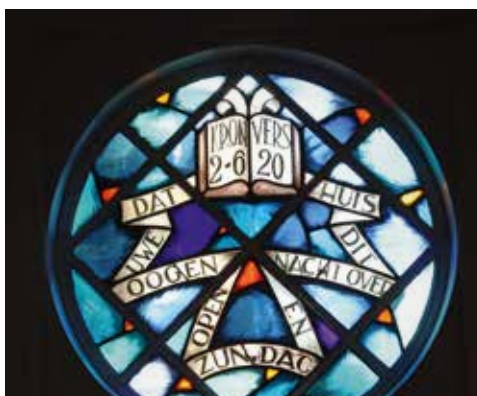

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-West

17/01/2019
jaargang 97

nr **16**

Op 12 juni 1985 overlijdt ouderling J. van Steenis te Capelle aan den IJssel, in de leeftijd van 79 jaar. Bijna 50 jaar heeft hij de gemeente in het ambt gediend, eerst als diaken, daarna als ouderling. Zijn overlijden maakt diepe indruk, zowel binnen als buiten de gemeente. In Capelle-West voelt heel de wijk zich bij zijn overlijden betrokken. Op 17 juni wordt hij begraven. Tijdens de

rouwdienst merkt ds. P. Blok onder meer op: 'Wij zijn heel wat kwijt, heel wat, een lief, bedachtzaam en beminnelijk mens. Hij kon zo zijn hand op je arm leggen, zo van: toe maar, laat maar. O, wat heeft hij een stempel gedrukt op het leven van de gemeente en op de school. (...) Weet u wat hij had? Hij had het leven der vromen. Zijn vrucht was een duidelijk getuigenis van de genade Gods.'

De tempelgang van de twaalfjarige Jezus

De profeet Jesaja heeft van Jezus geprofeteerd: ‘Ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn’ (Jes. 11:5b). Hij spreekt van Jezus’ trouw. Hij is trouw aan de opdracht van Zijn hemelse Vader, waar Hij Zich als Middelaar verbonden heeft aan de eis Zijns Vaders. Hij zou immers de waarheid aan het licht brengen? Zijn hart is vervuld met liefde tot Zijn Vader, maar ook met liefde tot de verkorenen des Vaders, die daar liggen in de schande van de zonden. Gescheiden van Gods gunst en gemeenschap.

En het geschiedde na drie dagen, dat zij Hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leraren, hen horende en hen ondervragende.

Lukas 2:46

Jezus maakt Zijn gang naar de tempel, uitgerust met de gordel der waarheid. Aan de gordel kon men iemand kennen. Die gordel sprak van iemands waardigheid. Hoe werd die gordel zichtbaar in Zijn gang naar de tempel! Als iedereen zich naar huis begeeft, gaat Jezus naar de tempel.

Samen met Jozef en Zijn moeder was Hij naar Jeruzalem gereisd. Samen hebben ze daar de dagen doorgebracht van het Pascha. Als iedereen zich opmaakt om huiswaarts te keren, gaat Hij alleen de tempel binnen. Zie Hem gaan als twaalfjarige, Zijn lendenen omgord met de gordel der waarheid. Hij is Zich ten zeerste bewust van Zijn Goddelijke opdracht. Die gaat alles te boven. Die gaat ook de gedachte aan Zijn moeder te boven, die straks tot de ontdekking komt dat Hij Zich niet onder de schare bevindt.

Hij gaat alleen het tempelplein over. Is Hij echt alleen...? Nee, Hij is in de tegenwoordigheid van Zijn hemelse Vader. Hij is doordrongen van Zijn opdracht. Trouw en waarheid bezetten Zijn ziel. Er ligt

ds. G. Beens,
Kootwijkerbroek

een zaak op het hart van de twaalfjarige Jezus. Meer en meer beseft Hij wat er van Hem geëist wordt. Hij zal voor voldoening moeten zorgen. De vraag van Zijn hemelse Vader dringt Hem: ‘Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen?’ (Jer. 3:19^a).

Kennen wij die vraag ook in ons leven? De vraag hoe het mogelijk is dat een heilig en rechtvaardig God met zulke verlorenen nog te doen kan hebben? Wat zou het een wonder zijn als die vraag ook onder onze kinderen mag leven. Dat er twaalfjarigen met die vraag bezet zouden worden: ‘Mijn ziel, doorziet gij uw lot? Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?’

Plaats van onderwijs

Zo gaat Hij naar de tempel. ‘Ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn’. Waartoe gaat Hij? Wat is Zijn doel? Hij gaat naar de plaats waar onderwijs gegeven wordt. In de tempel wordt onderwijs gegeven aangaande de God van Abraham, Izak en Jakob. Daar worden de wetten van Mozes behandeld. We zouden zeggen: Daar is een theologische school. Daar wil Hij wezen, daar moet Hij zijn. Daar waar het gaat om de ware theologie. Het gaat immers om de ware godgeleerdheid. Wie zou daar niet willen zijn waar het gaat om de God van hemel en aarde? Om een liefdesbetrekking te hebben op die God in Zijn heilige deugden.

Hebben wij dezelfde begeerte als de twaalfjarige Jezus? Wat is het doel van ons leven? Wat is voor ons de beste dag van de week? Waar zijn wij het liefst? Is het, met de twaalfjarige Jezus, onder de bediening van het Woord van God? Is dat ons leven? Om te mogen horen van die goede en die heerlijke God? Om daar te zijn waar God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepste vernederd wordt?

Wat een wonderlijk schouwspel: terwijl Zijn moeder met Jozef huiswaarts keert, zit Hij daar, midden tussen de leraren, luisterend naar en sprekend met de rabbi's die bezig zijn met het bestuderen van de boeken van Mozes. Hij wilde er zijn en Hij moest er zijn, daarom zullen er ook mensen zijn die van Godswege hun liefste

In dit nummer

4 Commentaar:
Verwarrend

6 Theologische
School [1]

20 Aandacht voor
MBO-ers

- 2** De tempelgang van de twaalfjarige Jezus
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [3]
- 5** Leren lezen [3]
- 7** Al deze woorden [3]
- 8** 100 jaar De Saambinder [3]
- 9** Commentaar: Is de kerk van Poetin?
- 10** Blijvend aandacht voor relatie gezin en school
- 11** Boekennieuws
- 12** Jeugdtribune
- 13** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [3]

plaats hebben in het huis des Heeren. Hij is trouw aan de opdracht van Zijn Vader, daarom zullen mensen trouw zijn aan de dienst des Heeren.

Wij, mensen, hebben afscheid genomen van God. We moeten niets meer hebben van God, van Zijn dienst, van Zijn Woord, van Zijn dag, van Zijn huis, van Zijn volk. Gods kinderen gaan in een weg van oefening en ontdekking leren dat het alleen maar uit en door Christus is. Voor hen wordt de twaalfjarige Jezus zo uitermate dierbaar. Zij mogen bij ogenblikken uitroepen: 'Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten'. Omdat Hij getrouw was aan de opdracht Zijns Vaders, daarom alleen zijn zij getrouw aan het gebod Gods. Daarom hebben ze bij ogenblikken zulk een lust om daar te zijn waar de Heere Zijn tegenwoordigheid allermeest openbaart.

Wat is voor ons de beste dag van de week? Waar zijn wij het liefst? Is het, met de twaalfjarige Jezus, onder de bediening van het Woord van God? Is dat ons leven?

Horende en ondervragende

Hij is in de tempel, zittende in het midden van de leraren. Het gebeurt dus alles onder het toezicht van het Sanhedrin. Daar wordt gehandeld over zaken die Hem aangaan. Hij is immers de Inhoud van de boeken van Mozes! Zie Hem bezig in de dingen van Zijn Vader: 'Hen horende en hen ondervragende'. Hij is vervuld met de dingen van Zijn Vader.

Ach, wie zou Hem niet benodigen? Om als een arme dwaas geleerd en onderwezen te worden in de heilgeheimen Gods. Dat ons hart toch naar deze Jezus mocht uitgaan! Om met Hem in de tempel te zijn. Om naar Hem te mogen leren luisteren. Wat is het een wonder als een mens bij Hem een plaats mag krijgen. Want wie Hem vindt, die vindt het leven.

*Uw woord kan mij,
ofschoon ik alles miss',
Door zijnen smaak,
én hart én zinnen strelen.*

Isaac Ambrosius

2. Van de prediking van Johannes de Doper

Nu was het de tijd dat het Evangelie begon te dagen, en Johannes, gelijk de morgenster en de dageraad opkomende uit het oosten, boodschapt het naderen van de Zon der gerechtigheid. Nu was het dat hij de eerste ruwe, harde en onbehouwen steen gelegd heeft van het gebouw in de doding, zelfverloochening en gewelddoening op onze eigen natuurlijke genegenheden.

Ik lees niet dat Johannes ooit enig wonder gedaan heeft, maar hij was een man van een streng leven; en een godzalig leven overtuigt meer dan zelfs de wonderen. In zijn predikaties heeft hij soms verscheidene zedenlessen gegeven aan bijzondere staten van mensen. De farizeeën heeft hij scherp berispt vanwege hun geveinsdheid en goddeloosheid en anderen heeft hij zachtjes gebracht op de wegen der gerechtigheid. Hij noemde die de rechte wegen des Heeren, en door zodanige redenen en door de doop heeft hij het gemoed van de mensen bereid tot het ontvangen van de Messias en de leer van het Evangelie.

De predikaties van Johannes zijn voor Christus predikaties geweest, zoals een inleiding voor een rede. Maar merk op dat het belangrijkste woord van hem geweest is: 'bekering; de bijl aan de wortel der bomen; de wan op de dorsvloer en het kaf naar het vuur'. Gelijk zijn kleding ruw was, alzo was ook zijn tong, en aldus moest de weg voor Christus gebaad worden in hardnekkige en wederspannige harten. Hetgeen voor het vlees gemakkelijk of welbehaaglijk is, dat is geen bekwame inleiding tot de wedergeboorte.

Indien het hart des mensen oprecht was gebleven, dan zou het Christus zonder tegenspreken ontvangen hebben; maar nu moet er geweld tegen onze verdorvenheden bijgebracht worden, eer wij plaats voor de genade kunnen hebben. Indien deze grote wegbereider in 's mensen hart de heuvelen niet slecht en de valen doet oprijzen, zo is er geen plaats voor Christus. Nooit zal Christus komen in een ziel, waar de heraut van de bekering niet een of andere beweegreden voor zich heen heeft gezonden.

Willen wij eens horen de predikatie die Johannes met zijn eigen woorden gepredikt heeft? Matthéüs heeft die ons in het kort voorgesteld: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen' (Matth. 3:2). Deze zijn de woorden die Johannes gepredikt heeft in het begin van het Evangelie van Christus; en met waarheid, wij vinden ook dat Christus Zelf dezelfde leer, dezelfde woorden gepredikt heeft: 'Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen' (Matth. 4:17). En Christus, Zijn discipelen uitzendende om het Evangelie te prediken, belastte hen dezelfde leer te prediken: 'En heengaan de predikt, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen' (Matth. 6:12; 10:7).

(wordt vervolgd)

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

Manlijk en
vrouwelijk schiep
Hij hen.

Verwarrend

In de eerste twee evangeliebeschrijvingen, Matthéüs en Markus dus, lezen we over huwelijk en gezin. U kunt het vinden in Matthéüs 19:1-15 en Markus 10:1-16. We volgen voor de duidelijkheid het Matthéüsevangelië, omdat die het uitvoerigst is.

v. A.

In de samenleving van die tijd werd er blijkbaar heel verschillend over echtscheiding gedacht. De ene rabbi was daarin wat ruimer dan de andere. Men was daar binnen de joodse kerk van die dagen blijkbaar niet één van gevoelen in. Maar hoe zou de Rabbi uit Nazareth daar nu over denken? Zijn ethische opvattingen wil men weleens weten. Niet dat men om Zijn antwoord verlegen was, want men had zijn eigen ingenomen standpunt. Daar laten we ons zo maar niet van afbrengen. De concrete vraag blijkt: mag men het huwelijk breken om allerlei redenen? (Matth. 19:3). Wat doet de hoogste Leraar ter gerechtigheid dan? Hij vraagt niet naar de aanleiding tot deze vraag, niet naar de weerbarstige praktijk. Maar Hij begint met heel eenvoudig te vragen: 'Hebt gij niet gelezen...?' Hij grijpt over allerlei schuld, pijn en scheefgroei in het Oude Testament heen, terug naar Gods oorspronkelijke bedoelingen: 'Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne de mens gemaakt heeft, dat Hij hen gemaakt heeft manlijk en vrouwelijk?' (vers 4). Zo staat het letterlijk in het oorspronkelijke Grieks, maar ook in de aangehaalde tekst uit Gen 1:27 in het Hebreeuws. 'Manlijk en vrouwelijk, schiep Hij hen'. Dat is voor de Zaligmaker dus een eenvoudig scheppingsgegeven. Daaraan voegt Hij citerend toe uit Genesis 2:24: dat deze Schepper ook het huwelijk tussen deze ene man en deze ene vrouw inzette. Dus te midden van onduidelijkheid en weerbarstigheid citeert Hij eenvoudig uit Genesis 1 en Genesis 2. Meer niet, want dát is bij alle vragen en moeiten de blijvende wil en bedoeling van de Schepper.

We moeten blijven bij de norm zoals die 'van den beginne is geweest'.

De eerste reactie hierop komt van de vraagstellers: 'U gaat wel erg gemakkelijk met de Schrift om. Zo simpel is het nu ook weer niet. Want hoe zit het dan met de praktijken in de woestijn, waarbij Mozes een scheidbrief toeliet?' Ze hadden Hem ook kunnen bevragen op de huwelijkspraktijken van David en Salomo, enz. Wat was er allemaal niet mis in de oudtestamentische tijd! Onder invloed van de omgeving; het heidendom, waarbij

ieder doet wat goed is in eigen ogen. Waarbij de mens zichzelf tot norm is. Opnieuw een leerzaam moment in het ethisch onderwijs van de Zaligmaker. Toelaten is wat anders dan toestaan. We moeten blijven bij de norm, zoals die 'van den beginne is geweest' (vers 8). Hij citeert, legt uit en benadrukt, meer niet.

Vervolgens komt het meest trieste uit dit Schriftgedeelte. De tweede reactie op Zijn ethisch onderwijs, op Zijn duidelijke stellingname, komt namelijk van Zijn eigen discipelen. Dat zijn kinderen van God, de knechten van God, de toekomstige leiders van de nieuwtestamentische kerk.

Wat zeggen ze tegen hun Meester, Die ze liefhebben en Wiens onderwijs ze hoogachten? 'Meester, U bent wel erg idealistisch; U grijpt wel erg hoog; dit is toch niet reëel en leefbaar; dit is te kort door de bocht; dit is te massief'. Daarom lezen we in Hebreeën 12:3: 'Want aanmerkt Dezen Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich verdragen heeft...'. Wat moet dit (ook) een enorm lijden voor Hem geweest zijn. Dat niet alleen de kerkelijke leiders Hem hier tegenspreken, maar ook Zijn eigen volgelingen. Zij zijn blijkbaar ook zo aangetast door de tijdgeest, dat ze niet ontvankelijk waren voor Zijn onderwijs over het huwelijk uit de Schriften.

Opvallend is hoe Hij afsluit. Hij gaat er niet verder op in. Hij volstaat met erop te wijzen, hoe nodig de dadelijke verlichting en leiding van de Heilige Geest is. Met daarbij: trouwen is niet verplicht. Maar als je trouwt, moet je trouw zijn. Trouwen is ook niet voor iedereen weggelegd. Er zijn immers mensen die niet kunnen trouwen, niet mogen trouwen of niet willen trouwen (vers 12). Om dan dit huwelijksonderwijs zowel bij Matthéüs als bij Markus af te sluiten met het wonderlijke van de kinderen.

In woord en daad was dit helder, hemels, heilzaam onderwijs in een tijd van verwar- ring!

'Verstaat gij ook hetgeen gij leest?'

Over het belang van lezen om de prediking te kunnen verstaan

UITGEVER JEUGDWERKADVISEUR **PREDIKANT** ONDERWIJZER JONGERE

Op de woeste weg van Jeruzalem naar Gaza rijdt een wagen. In de koets zit de minister van financiën van de koningin van Ethiopië. In Jeruzalem heeft hij een boekrol van de profeet Jesaja aangeschaft. Daarin leest hij, hardop. Voor hem onverwacht klinkt de stem van evangelist Filippus: 'Verstaat gij ook hetgeen gij leest?'

ds. S. Maljaars,
Meliskerke

schrijver op de preekstoel te noemen. Het kan de gemeenteleden stimuleren om hun boeken te lezen. Er verschijnen regelmatig nieuwe preken-series op de markt. Het mooie van vervolgprediken - soms gepubliceerd in de vorm van overdenkingen of meditaties - is dat we goed de doorgaande lijn door een bepaald Schriftgedeelte zien lopen. Zo zijn er naast de oude ook de nieuwe schrijvers.

Door deze geschiedenis loopt een lijn: lezen, horen, verstaan. De Heere bracht de Moorman door het lezen dichtbij Zijn Woord. De Heilige Geest zorgde ervoor dat hij door de prediking het Woord ging verstaan. In een tijd van ontleding heeft de houding van deze zoeker uit Ethiopië ons wat te zeggen.

Veel woorden

Iedere week zitten wij onder de prediking van Gods Woord. Veel woorden komen vanaf de preekstoel naar ons toe. Helaas gebeurt het dat er veel langs ons heen gaat. Ons hoofd zit vol met andere dingen. Het kan ook zijn dat we moeite hebben om het te begrijpen. Daarom is het goed om bezig te zijn met de zaken waarover het in de preek gaat. Lezen van goede lectuur kan ons daarbij helpen.

Nu is het zo dat niet iedereen graag leest. Sommigen hebben er zelfs grote moeite mee. Tegen mijn belijdeniscatechisanten zeg ik altijd: 'Probeer iedere dag iets goeds te lezen'. Daarbij geldt: beter een klein stukje aandachtig dan een lang gedeelte haastig. Door iets 'theologisch' te lezen, blijven we in het taalveld van de Bijbel. Hopelijk dient dat er toe om de preek beter te begrijpen. Naast het zelf lezen, willen we ook het voorlezen aanbevelen.

De Bijbel zelf

Als eerste noemen we het lezen van de

Bijbel zelf. Het is heel belangrijk dat we vertrouwd blijven met de taal van de Statenvertaling. In de kanttekeningen vinden we een schat aan onderwijs. Maak er een gewoonte van om in ieder geval de tekst mee/na te lezen met de kanttekeningen erbij. Daarnaast zijn er betrouwbare Bijbelverklaringen voorhanden. Zoek na de preek het gedeelte nog eens na bij Dächsel of Matthew Henry.

Ook de Bijbel met uitleg is een goed hulpmiddel. Naast de letterlijke Bijbeltekst kan het vereenvoudigde gedeelte onderaan worden gelezen. De overzichten aan het begin van ieder Bijbelboek geven veel achtergrondinformatie. Dat geldt ook voor de kaarten en de kaders.

Oude en nieuwe schrijvers

In deze tijd van ontleding willen we graag het lezen van standaardwerken van oude theologen aanmoedigen. Neem bijvoorbeeld eens de Institutie (Calvijn), de Redelijke Godsdienst (à Brakel) of de Viervoudige Staat (Boston) door. Dit oude goud kan ons helpen de prediking beter te begrijpen. In dit verband noemen we de uitgaven van Evert Barten die verschillende standaardwerken dichtbij de (jonge) lezer brengen. Ze vormen een opstap om de oorspronkelijke werken ter hand te nemen.

Het is overigens niet verkeerd om als predikant af en toe een naam van een (oude)

Catechismuspreken

Om de catechismuspreken beter te verstaan, is het nuttig om thuis de zondagsafdeling voor te bereiden. Ook ds. G.H. Kersten stimuleerde in zijn tijd het lezen van verschillende catechismusverklaringen al (zie kader). Laten we als kerkenraden in ieder geval onze belijdeniscatechisanten een catechismusverklaring cadeau doen. Voor kinderen en jongeren kunnen onder meer de uitgaven van H. van Dam over de Heidelbergse Catechismus goede dienst bewijzen.

Lezen, horen, verstaan. Hopelijk mag ons (voor)lezen leiden tot het beter begrijpen van de preken. Het echte verstaan kan alleen de Heere geven. Daarbij wil Hij middellijk werken. We hopen van harte dat vele lezers ook zulke zoekers worden als de Moorman.

'Met vrijmoedigheid moge ik de lezer dan ook opwekken de verschillende bekende verklaringen na te slaan, onder meer geboden in het Schatboek van Ursinus en de uitgaven van Bastingius, Smytegelt, Van der Kemp, Justus Vermeer, Voetius, d' Oultrein en vele anderen.'

Ds. G.H. Kersten, in voorwoord van "De Heidelbergse Catechismus in 52 predikaties"

De toelating tot de school

God roept

Het curatorium heeft kerkelijk mandaat voor de toelating en de toerusting tot het ambt der onderwijzing.

Princiepelijk is de vraag: wie beslist wie er dient in het ambt van dienaar van het Woord? Het antwoord zal wel door iedereen gegeven worden: de Heere natuurlijk. Inderdaad, de roeping van Godswege is absoluut noodzakelijk. Maar is dat iets van de theorie of van de praktijk? Is het de doorléefde werkelijkheid: dit is alleen een zaak van de Heere, in de bevinding van het hart?

v. A.

Hoe zouden we het ambt durven aanvaarden en kunnen uitoefenen, wanneer we niet zouden weten dat dit de uitdrukkelijke wil van God is in ons leven? Deze noodzakelijke wetenschap, dat de Heere hiertoe afzonderde, is niet alleen een zaak van getuigenis geven in de tijd rond vergaderingen van het curatorium. Daar ligt een weg vóór en een weg erna. De voorbereiding ertoe en de bevestiging ervan. Duidelijker gezegd: het gaat bij de roeping niet om verhalen, maar om vruchten. Geestesvruchten van bekwaam maken en getrouw maken. Dus: niemand neemt zichzelf die eer aan, dan hij die van God geroepen wordt (Hebr. 5:4).

De kerk laat toe

Op welke manier wordt vervolgens bepaald dat iemand tot het ambt komt? Daar gebruikt de Heere de kerk en de ambten voor. Het is dus niet een zaak van: Ik ben in het bezit van een gymnasium-diploma en heb religiewetenschappen gestudeerd, en dus word ik

predikant. Zoals het ook niet zo is dat, als ik meen ouderling te moeten worden, dat ik zelf het initiatief neem om in de ouderlingenbank te gaan zitten. Zo is het ook hier. Bijbels gezien bepaalt de kerk wie er in haar midden dient. Dat is het tweede duidelijke Bijbelse gegeven.

Hoe dan?

Hoe gaat de kerk daarbij te werk? Dat kan op verschillende manieren. Wij hebben er binnen onze Gereformeerde Gemeenten met elkaar voor gekozen om dit gewichtvolle ambtelijke onderzoek te laten geschieden in drie fasen, waarbij iedere ambtelijke geleding er in meerdere of mindere mate bij betrokken is:

1. De kerkenraad - met name de ouderlingen - die een attest verleent;
2. Het curatorium, als deputaatschap van de Generale Synode, dat belast is met de speciale taak voor de toelating en de toerusting;
3. Het beslissende classisexamen aan het einde van de schoolperiode, in samenwerking met de deputaten artikel 49 DKO van de particuliere synode.

Deze wijze van werken is door de loop van vele jaren beproefd gebleken, ja tot zegen in het midden van de gemeenten. Ondanks het feit dat het natuurlijk mensenwerk blijft en dat er nogal eens onredelijke kritiek op is. Ook door onkunde over de werkelijke gang van zaken en door het napraten van anderen. Daarom is concentratie op déze praktische invulling geboden.

De roeping van Godswege is absoluut noodzakelijk. Maar is dat iets van de theorie of van de praktijk? Is het de doorléefde werkelijkheid: dit is alleen een zaak van de Heere, in de bevinding van het hart?

De kerk ziet toe

De kerkenraad is de eerste instantie die zijn verantwoordelijkheid zorgvuldig moet verstaan. Ook al gaat het om een eigen broeder; ook al is de kerkenraad klein; ook al mist men ervaring in deze tere aangelegenheden. Het is van groot belang om vanuit de kerkenraad maximaal open te communiceren met het curatorium. In tweede instantie ligt de toelating bij het

curatorium, dat als deputaatschap onder de Generale Synode kerkelijk mandaat heeft voor de toelating en de toerusting tot het ambt der onderwijzing. Driejaarlijks legt men hiervan verantwoording af, in alle openheid: wie en hoe heeft men toegelaten en toegerust? Hoe luisteren we? Wat zijn de criteria? 'Uitstoten' is immers Gods werk. Daar behoort ook bij: getuigenis geven aan Zijn eigen werk gedurende vier jaar. Heel eenvoudig en onbevangen!

Wat spreekt men uit?

Word je predikant bij de gratie van negen mensen, drie ouderlingen en zes predikanten, die je toelieten? Dat zou wel erg arm zijn. Erger: waar was mijn hoop en moed gebleven, als dit zo zou zijn? Hierover is nogal wat misverstand. Wat

spreekt een curatorium precies uit? Dat iemand bekeerd is en dat hij geroepen is? En dat iemand met slechts deze uitspraak van ménsen dus dominee kan worden? Wat zou dat arm zijn. Als we het zo menselijk (blijven) benaderen, dan houden we inderdaad ook alleen de mensen over. Want een curatorium spreekt slechts uit: 'Wij hebben in biddend opzien tot de Heere met elkaar vrijmoedigheid gevonden om deze persoon toe te laten tot het volgen van de lessen op onze school. Wij hopen en bidden dat de Heere in de vruchten zal openbaar maken dat het van Hém is!'

De vruchten van de aanwezige basisgaven (Jer. 1: 5b), zoals de ijver en de inzet om die te ontwikkelen, de ootmoed om leerbaar te zijn, om zich te laten leiden en vorming

te accepteren. De vruchten van de basisgave 'bekwaam om anderen te leren' (2 Tim 2:2). En wat staat er in 1 Petrus 5:2 en 3 niet nog meer over? Onder de zegen en in totale afhankelijkheid van de Heilige Geest, Die alleen maar getuigenis kan geven van getrouwheid en bekwaamheid. In de vier schooljaren en zeker ook daarna in de gemeente(n). Opdat alles werkelijk dienstbaar zal blijken te zijn aan de Roepende. De toelating is immers geen eindpunt. Het is een beginpunt. Het begin van de toerusting en van de voortdurende bekwaming, waarbij Gods getuigenis evenzeer nodig blijkt als bij het begin. Het komt aan op het voortdurende stempel des Geestes, nietwaar?

(wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [3]

Wát sprak God?

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Is het je weleens opgevallen, dat er regelmatig over de Tien Geboden wordt gesproken, als de tien 'woorden'. Een enkel woord geeft een kern aan. Het kan namelijk zijn dat we door de hoeveelheid woorden, die echt hun betekenis hebben, toch de kern niet doorzien en vasthouden.

Daarom is het goed om zo kort mogelijk elk gebod in te prenten. Dat bevordert het luisteren met aandacht. Dit zijn de tien woorden:

1. Gods wezen	6. Ons leven
2. Zijn dienst	7. Ons zedelijk leven
3. Zijn naam	8. Ons bezit
4. Zijn dag	9. Onze tong
5. Zijn gezag	10. Onze begeerten

Hierbij is het ook duidelijk dat het vijfde gebod een *overgangsgebod* is tussen God en mens. In het vijfde gebod ontmoeten we - als het goed is - God en onze eerste naaste(n).

Wanneer we het wat uitvoeriger moeten omschrijven, om de tien woorden in hun verband te plaatsen, dan zo:

1. Het *kerngebod*: over de enige waarachtige God; vanuit dit eerste gebod loopt een directe lijn naar de andere negen. Deze God namelijk is het;
2. Die alleen Zelf de dienst uitmaakt.
3. Wiens namen alleen voor een heilig gebruik zijn gegeven.
4. Wiens dag van Hem Zelf is, om die heilig te gebruiken.
5. Die het Oppergezag heeft.
6. Die over ons hele leven waakt:

levensbegin, levensloop en levenseinde.

7. Die zuiverheid vraagt, binnen en buiten het huwelijk.
8. Die als Eigenaar uitsluitend in bruikleen geeft.
9. Die ons een tong geeft.
10. Die al onze begeerten peilt.

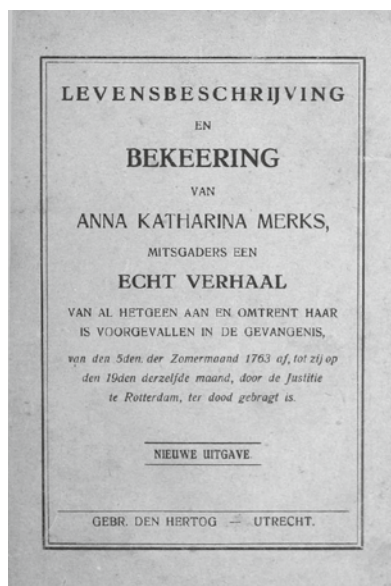
Laat ook duidelijk zijn dat de geboden vijf tot en met tien niet 'slechts' gaan over de verhouding tot onze naaste. Maar dat die alle zes een duidelijke verbinding kennen met 'de Heere, uw God'. Wanneer we deze lijn veronachtzamen, dan vervallen we tot intermenselijk humanisme. Tot horizontale moraalverhalen, wat niet is naar de zin en mening des Geestes. Zullen we deze 'woorden' gaan inscherpen?

v. A.

'Een kostelijke preek van Comrie smaakte mij beter'

'M'n boekenvoorraad die op bespreking wacht, is tot een bedenkelijke stapel aangegroeid en 't wordt tijd dat ik enkele eraf neem', zo verzuchtte ds. G.H. Kersten in De Saambinder van 23 oktober 1924. En de recensie over een prekenbundel van ds. G. van Reenen begon hij met te zeggen: 'Hoever ik achter ben, moge wel blijken dat ik nog maar aan het tweede drietal toe ben, terwijl reeds het vijfde is verschenen'. De boekrecensies waren dus toen al iets wat de redactie hoofdbrekens kostte.

A. Bel, Vlaardingen

Ds. Kersten had het niet zo op levensbeschrijvingen.

preek van Comrie smaakte mij beter. Ook dit boekje heeft mijn sympathie voor het lezen van deze boekjes niet versterkt. Mijs inziens had het alles, laat ik niet veel zeggen, in de helft meegedeeld kunnen worden!

Bunyan en Fransen

Over de heruitgave van de levensbeschrijving van ds. P. van Dijke was hij meer te spreken. En over de levensgeschiedenis van John Bunyan was hij ronduit positief: 'Voor dit werkje zou ik in mijn oordeel haast een uitzondering maken. De klare mededeling van het

werk Gods verheerlijkt in deze ketellapper en door hem zelf medegedeeld, trekt aan'. Verder werd "De wapenrusting Gods" van ds. E. Fransen van harte aanbevolen. 'Ik begrijp dat wie van het nieuwerwetse houdt van deze preken niet veel hebben moet, maar wie de oude waarheid mint, zal de "Wapenrusting" graag eens lezen'. Ds. Kersten vervolgde: 'Maar als ge 't mij nu vraagt, het mooiste van de jongste uitgaven van gebrs. Den Hertog vind ik "Het kromme in het levenslot" van Thomas Boston, uit het Engels vertaald door ds. J.J. Doornveld. Dit boekje kende ik niet en ik ben er vertaler en uitgever dankbaar voor'. Voor een ander geschrift, een uitgave van C. Vennik te Gouda, had ds. Kersten geen goed woord over. 'De gebrekkige taal stuit mij zeer in 't lezen. 't Gaat toch niet aan om maar alles ter perse te leggen?'

Toch een scheurkalender

Wie kennisneemt van de lange lijst van de door ds. Kersten gerecenseerde boeken komt nog weleens een vreemde eend in de bijt tegen, om het zo eens te zeggen. Het valt op dat hij dan toch ook oog had voor de goede elementen in zo'n boek. Scheurkalenders hadden niet bepaald zijn voorkeur. Enkele keren schreef hij een milde recensie over de scheurkalender "Maranatha". Maar een andere keer was hij scherp over een bepaald stukje: 't Wil mij voorkomen dat wij met een verbondstheorie te doen hebben die in de Gereformeerde Kerken gehuldigd is, doch z'n misleidende kracht ook hier doet uitkomen. Zie, ik verfoei die leer! Zelf lees ik, noch de mijnen, een scheurkalender, al hangt een gekregene aan de muur. Ik heb liever een weekkalender die alleen de data vermeldt, dan deze en Christelijke scheurkalenders'.

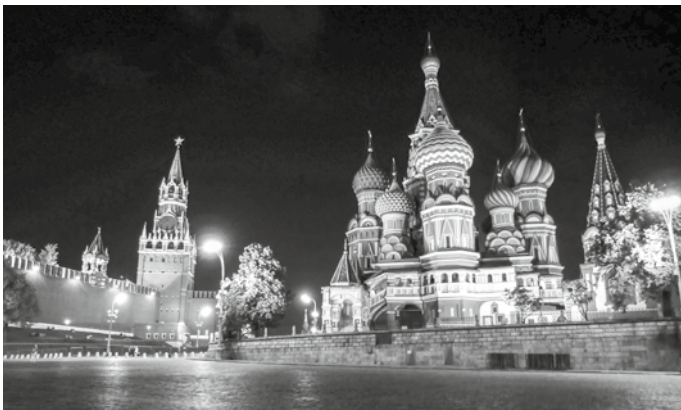
Niets van scheurkalenders moeten hebben en er toch een ophangen, hoe kan dat? De oplossing van dit raadsel lezen we in een andere recensie. 'Als ge wat moois hebben wilt op het gebied van typografie moet ge toch bij Kok te Kampen zijn. Zie nu dat schild eens aan! Daniël legt het vreesaanjagend schrift uit dat op de wand geschreven is van Belsazars paleis. 't Is of de donder van Gods toorn rommelt in 't woord en de machtige verschijning van de man die de schatten van Babels vorst afslaat en wijst op het alle aardse schittering overtreffend 'Mené, Mené, Tekel, Upharsin'. Alleen het schild is een preek; dat ze in de harten zou slaan van allen die ze lezen.'

(wordt vervolgd)

Is de kerk van Poetin?

In de Oosters-Orthodoxe Kerk is een felle machtsstrijd gaande. Formeel hebben alle 14 aangesloten nationale kerken een gelijkwaardige positie. In werkelijkheid loopt er een diepe breuklijn tussen enerzijds de Russisch-Orthodoxe Kerk met vier geallieerde Slavische kerken en anderzijds de patriarch van Constantinopel met negen meest Griekstalige orthodoxe kerken.

ds. G. Clements,
Gouda

Kremlin en
Basiliuskathedraal

De tegenstelling is door de Russische annexatie van de Krim en het geweld in de oostelijke Oekraïne behoorlijk verscherpt. De orthodoxe kerken van de Oekraïne weigeren nog langer te ressorteren onder de Russisch-Orthodoxe Kerk.

De ontwikkelingen in de Oosters-Orthodoxe Kerk onttrekken zich voor een groot deel aan onze waarneming. In de eerste eeuwen van onze jaartelling hadden de kerken van het oosten een leidende rol in de gehele christenheid. Hier lagen de eerste zendingsvelden van de apostelen. Hier vonden ook de grote concilies plaats en zijn de bekende belijdenissen van Constantinopel (325) en Chalcedon (451) opgesteld. Maar in de loop der eeuwen kwam er steeds meer verwijdering tussen oost en west. In 1054 ontstond er een definitieve breuk tussen de oosterse en westerse kerk. In de praktijk lijkt de Oosters-Orthodoxe Kerk veel op de Rooms-Katholieke Kerk en is er de laatste jaren zelfs sprake van enige toenadering. Ook de oosters-orthodoxe liturgie kenmerkt zich door veel ceremonieel. Er is relatief weinig aandacht

voor de prediking van het Woord. In de leer is men semi-pelagiaans. Het leerstuk van de 'rechtvaardiging door geloof' is vrijwel afwezig. Iconen hebben een belangrijke plaats in de vroomheid van de oosters-orthodoxe mensen. Deze afbeeldingen worden wel 'vensters op de eeuwigheid' genoemd.

Afscheiding van Moskou

De spanningen tussen de Russische en Oekraïense orthodoxe kerken hebben alles te maken met de invloed van de staat in de kerk. Van oudsher heeft het staatsgezag grote invloed gehad in de kerk. Al direct na de erkenning van het christendom in 312 was de rol van keizer Constantijn voelbaar. Deze invloed van de staat in de kerk is door de eeuwen heen gebleven. Ook Poetin wil zijn macht laten gelden in de Russisch-Orthodoxe Kerk en ziet deze als een instrument voor zijn imperialistische politiek. Hij wordt hierin gesteund door Cyrill, de patriarch van Moskou. De Oekraïense-orthodoxe kerken die onder het patriarchaat van Moskou vielen, hebben de kerkelijke banden nu verbroken. En dat is goed te begrijpen. Door de oorlog

met Rusland zijn er in de Donbas al meer dan 10.000 doden te betreuren.

Afscheiding van Constantinopel

Het vanouds leidinggevende patriarchaat van Constantinopel is aan de wens van de Oekraïense kerken tegemoet gekomen. Enkele maanden geleden trok deze patriarch een besluit van 1683 in, waarin was bepaald dat Kiev onder het patriarchaat van Moskou zou staan. De patriarch van Constantinopel maakte hiermee de weg vrij voor een zelfstandige kerk in Oekraïne. Dat is een flinke streep door de rekening van Poetin, voor wie Moskou het nieuwe politieke en religieuze centrum van de wereld zou moeten worden. De patriarch van Moskou, volgeling en vriend van Poetin, heeft daarom besloten, met het eeuwenoude patriarchaat van Constantinopel te breken. Feitelijk is daarmee een tweede scheuring in de oosters-orthodoxe kerken een feit.

De gevolgen van deze ontwikkelingen zijn nog niet te overzien. Welke stappen zal Poetin verder zetten om het Oekraïense volk alsnog binnen zijn invloedssfeer te houden?

De verhouding kerk en staat

Daarmee komen we toe aan een punt dat hierbij al onze aandacht verdient: hoe behoort de verhouding kerk en staat eigenlijk te zijn? Ook in ons land heeft de directe overheidsbemoeienis met de kerk voor veel narigheid gezorgd. In de 17e eeuw probeerde de overheid een Nationale Synode tegen te houden. In 1834 werd de Afscheiding mede veroorzaakt door de invloed van de koning op het kerkbestuur. Calvijn en de gereformeerden hebben zich steeds gekeerd tegen directe overheidsbemoeienis. We kunnen dit vinden in artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, een artikel dat we wel mogen koesteren. Het is de roeping van de staat om de kerk te beschermen en de komst van het Koninkrijk van Christus te bevorderen. Zij is Gods dienaar en Hem verantwoording verschuldigd.

De kerk heeft de roeping om 'het Woord des Evangelies overal te doen prediken'. Daarbij heeft ook de overheid te buigen voor de vermaningen van Gods Woord. Staat en kerk verhouden zich als ziel en lichaam: ze zijn wel onderscheiden, maar niet gescheiden. Alleen zo zal het volk 'een stil en gerust leven leiden in alle Godzaligheid en eerbaarheid'. Deze rust wensen wij het Oekraïense volk van harte toe.

Blijvend aandacht voor relatie gezin en school

Voor onze kinderen is het belangrijk dat de identiteit van de school en de opvoeding die ze op school krijgen, nauw aansluiten bij de thuissituatie. In dat licht zijn we in Nederland gezegend met de vrijheid van onderwijs, die ouders en leerlingen de mogelijkheid biedt om een school te kiezen die past bij hun overtuiging.

Minister Slob (Onderwijs) heeft het belang daarvan onlangs nog eens onderstreept in de memorie van toelichting bij zijn wetsvoorstel 'Meer ruimte voor nieuwe scholen'. Daarin schrijft de bewindsman ook dat de school een waardengemeenschap is. 'Daarom willen ouders en leerlingen onderwijs dat past bij hun identiteit'. De Reformatorische Oudervereniging (ROV) heeft daar op 6 december tijdens een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over de wet van Slob nadrukkelijk bij stilgestaan. Die waardengemeenschap is namelijk zeer belangrijk in de opvoeding van onze kinderen.

Op het ROV-congres in november legde emeritus prof. dr. M. de Winter daar terecht ook de vinger bij. De opvoeding is gebaat bij een coherente (betekent: in samenhang met elkaar) pedagogische omgeving, stelde hij. 'Het is wezenlijk dat een kind op de ene plek niet iets heel anders te horen krijgt dan op een andere plek', aldus de hoogleraar maatschappelijke opvoedingsvraagstukken aan de Universiteit Utrecht.

Wij hebben als gezamenlijk doel om kinderen op te voeden naar Gods wil en wet, opdat ze uit genade Hem mogen kennen en dienen.

Thuis, familie, school, kerk, vereniging en buurt moeten dus tot op zekere hoogte en voor zover dit mogelijk is op één lijn zitten. Zo ontstaat een veilige schil rond kinderen waarbinnen zij zich goed kunnen ontwikkelen. Het helpt kinderen enorm als meer mensen zich voor de opvoeding en de ont-

wikkeling van het kind verantwoordelijk voelen dan alleen de ouders.

Vroeg stadium

De ROV probeert al sinds de oprichting in 2012 ouders ervan bewust te maken dat de opvoeding en ontwikkeling van hun kind(eren) wordt beïnvloed door de kwaliteit van de relaties tussen de diverse opvoeders en door de mate van ouderbetrokkenheid. De ROV draagt eraan bij om de band tussen ouders en school te verbeteren en te versterken. Daartoe benadert de ROV scholen met de boodschap om vooral samen met ouders op te trekken. Dat kan door met hen het gesprek aan te gaan. Dat kan ook door ouders in een vroeg stadium mee te nemen in nieuwe voorstellen of plannen van de school.

Als oudervereniging wil de ROV ouders van hun belangrijke taak bewust maken door informatieavonden, ouderavonden en cursussen aan te bieden. Wij adviseren ouders ook om daadwerkelijk met school mee te denken (in ouderraden, medezeggenschapsraad of bestuur/toezichthoudend orgaan) of mee te helpen (leesouder, verkeersouder, overblijfouder, enz.). Laten ouders zoveel als mogelijk is de oudermorgen en -avonden van de scholen bezoeken. Dat raden wij vaders én moeders aan. En: Bied uw diensten aan op uw vakgebied. Het is geweldig wanneer er een vader in de klas komt vertellen over zijn beroep. Of als een vader of moeder meehelpt bij de handvaardigheid les, of EHBO-lessen.

Hulpmiddelen

De school is ook een mooie plek om ouders bij elkaar te brengen. Om bijvoorbeeld als ouders met elkaar in gesprek te gaan over de opvoeding. Dat gebeurt nog veel te weinig. Ouders kunnen elkaar ook heel goed ondersteunen. Als ROV faciliteren wij in die zin opvoedingsondersteuning. Hier zijn al allerlei mooie hulpmiddelen voor op de markt, die toegepast op elke situatie ingezet kunnen worden. Dit is uiteindelijk ook de meerwaarde van ons eigen christelijk-reformatorisch onderwijs. Wij hebben als gezamenlijk doel om kinderen op te voeden naar Gods wil en wet, opdat ze uit genade Hem mogen kennen en dienen.

Dit artikel is geschreven in opdracht van de Werkgroep Onderwijs van het deputaatschap KGJO door G.A. Lassche-van Grol, beleidsmedewerker ROV. (reacties kunt u sturen naar: p.kieviet@versluijsschool.nl)

Boekennieuws

Eenzijdige verbondsliefde

"Eenzijdige verbondsliefde", ds. Joh. van der Poel; uitg. De Banier, Apeldoorn; 124 blz.; € 14,95.

Ds. Joh. van der Poel, oud gereformeerd predikant te Ede, kon vaak diep in de put zitten. Dat is terug te vinden in dit boek met zeven preken over de Psalmen. In een preek over Psalm 71 gaat het over kruis dragen. En dan zegt hij: 'Daar kun je niet over praten. Die kruisen kun je niet buiten de deur krijgen. Daar kun je halve nachten van rondlopen en hele nachten van wakker liggen' (blz. 65).

Maar zijn hart kon ook hoog in de Heere opspringen. Dat is ook terug te vinden in deze preken: 'Als het bloed der verzoening tussenbeide gekomen mag zijn en de gerechtigheid van Christus, dan zal de dood geen verschrikking zijn. Dan is God alles en dan zijn wij niets, en dan is de wereld ook niets meer' (blz. 13).

In deze preken vind je veel invallende gedachten, zoals deze: 'Wij doen nooit een goed werk, nooit een heel werk, maar God doet nooit een half werk'. En veel persoonlijke mijmeringen zoals: 'Ik zei gisteren nog tegen iemand: 'Als ik er zal mogen komen, en ik zou eventjes terug mogen komen (het is dwaas gezegd, maar ik ben een dwaas), dan zal ik zeggen: Ik ben er toch gekomen. Het kon niet en het is tóch gebeurd. En dan thuis in God! Ds. Van der Poel sprak soms bijna literaire woordspelingen uit over de ernst

van het leven, de korthed van de tijd en de leegheid van de wereld, maar vooral over de liefde van God in Christus, Die naar Zijn vrijmachtig welbehagen zondaren wil oprapen van de vlakke van het veld.

Zijn beste vriend op aarde was ds. W.C. Lamain. In de preek over Psalm 71 zegt hij: 'En om half acht belde broer Lamain uit Amerika. En die wenste me alle goeds. Alle goeds. Ik vroeg: 'Hoe gaat het bij jullie?' Hij zei: 'Het is donker'. Ik zei: 'Bij ons ook'. Maar het kon zo donker niet zijn in Ede, of de Heere was goed voor slechte mensen: 'Het is toch wat. Zó is er niets dan twijfel, en zó is er weer zekerheid, weer waarheid en weer onwankelbaarheid. Want dan rust de ziel op God en Zijn trouw en op Zijn verbond tot in der eeuwigheid'.

J. van 't Hul, Lieren

Waarom ben jij gereformeerd? De geloofsbelijdenis voor tieners

"Waarom ben jij gereformeerd? De geloofsbelijdenis voor tieners", Henriette Schimmel en Henk Vermeulen; uitg. De Banier, Apeldoorn (i.s.m. Driestar Educatief); 127 blz.; € 14,95.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis is één van onze gereformeerde belijdenisgeschriften. Guido de Brès heeft die opgesteld in 1561. Dus is de tekst daarvan inmiddels meer dan 450 jaar oud. Voor ouderen is het soms al niet zo eenvoudig om de woorden en de zinsopbouw te begrijpen. Dat geldt nog veel meer voor onze jongeren. Iedereen die in catechese of jeugdwerk met jongeren omgaat, zal dat (h)erkennen. Tegelijk (h)erkennen we allemaal dat datgene wat in de tijd van de Reformatie zo wezenlijk was, het alleszins waard is om doorgegeven te worden aan de komende generatie. Vanuit de intentie om daaraan mee te helpen, schreven de auteurs dit boekje: 'Dit boekje wil je helpen om aan de hand van de belijdenis mee te belijden wie God is. Eerst met je mond en daarna ook met je hart. (...) Dat geloof heeft niemand van zichzelf. Alleen door de Heilige Geest kom je tot het geloof.'

De auteurs geven daar vorm aan, door uit de Nederlandse Geloofsbelijdenis een aantal thema's te kiezen. Deze worden met direct aansprekende voorbeelden uit het leven van jongeren van vandaag verder uitgewerkt. Verschillende stukjes uit de belijdenis worden in gewone taal weergegeven.

De auteurs hebben op een knappe manier onderwerpen uit de belijdenis met aansprekende voorbeelden en iets ander woordgebruik dichterbij weten te halen. Dat is de kracht van dit boekje!

Het maken van de keuze om bepaalde gedeelten te behandelen, betekent altijd dat je andere gedeelten laat liggen. Persoonlijk vind ik het bij voorbeeld jammer dat bij de sacramenten wel de Heilige Doop maar niet het Heilig Avondmaal aan de orde komt.

De auteurs hebben in de verwoording van bepaalde tere zaken eigen keuzes gemaakt. Dat respecteer ik, hoewel ik bij sommige uitdrukkingen graag wat meer evenwicht had gezien. Dat neemt echter de positieve waardering niet weg. 'De bedoeling van de belijdenis is dat je God leert kennen en dienen; en die inhoud, daar gaat het om!'

Iedereen die met jongeren omgaat en het spanningsveld onderkent, hoe de belijdenis in de leefwereld van jongeren vandaag gestalte kan krijgen, kan hier beslist zijn voordeel mee doen.

ds. R.A.M. Visser, Apeldoorn

Een traan

mevr. A. Janse-Pieterman, Rijssen

Emmely kan niet stoppen met lezen. Ze leest een ontroerend verhaal over een soldaat die tot bekering komt. Ongemerkt rolt er een traan op een blad-zij. Snel veegt zij hem weg.

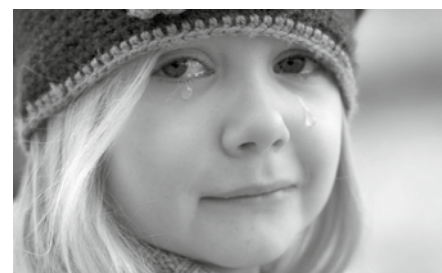
Een traan. Het is maar een druppel. Maar deze druppel kan zoveel zeggen. Als je verdriet hebt, kun je soms je tranen niet inhouden. Dan lopen ze zo over je wangen naar beneden. Misschien wel omdat je hard gevallen bent of omdat je broer je plaagt. Wat kan dit vervelend voor je zijn.

Weet je wanneer je ook huilt? Als je een besef krijgt of mag hebben van al je zon-

den tegenover een heilig God. Dat je voelt dat je buiten de aanwezigheid van de Heere staat. Dit wordt ook wel de droefheid naar God genoemd. Dan herken je het gebed van de tollenaar: 'O God, wees mij zondaar genadig' (Luk. 18:13). Misschien heb jij weleens tranen gezien op een zondag als het Heilig Avondmaal bediend wordt. Je zag een vrouw van de tafel teruglopen naar de bank, terwijl ze met haar hand de tranen wegveegde.

Waarom huilde deze vrouw? Tranen laat je niet alleen van verdriet, maar ook als je vol mag zijn van Gods opzoekende liefde voor zondaren. Dat Hij zondaren nodigt aan de tafel. Een wonder. Tranen geven je geen nieuw hart. De tranen van Christus kunnen jouw hart

wel verbreken. Wat zou het een wonder zijn als ook jij iets mag zien van het bloed van de Zaligmaker dat gestroomd heeft op het kruis van Golgotha. Genade. Zo onverdiend. Dan zal jouw oog niet droog blijven. Als je in de kerk zit of op school een psalmversje zingt. 'Hun bloed, hun tranen en hun lijden, zijn dierbaar in Zijn oog' (Psalm 72:7, berijmd). Waar huil jij over?

vervolgverhaal

54

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Op een zaterdag aan het einde van de tweede week hoort Palko de vrouw van de boswachter tegen haar man zeggen:

'In plaats dat het beter met hem gaat, wordt het slechter. Zijn gezicht ziet nog bleker dan toen hij kwam. Ik denk dat hij ergens over piekert, dat hij grote zorgen heeft. Ik liep gisteren langs zijn deur en hoorde hem zeggen: 'Als ik alleen maar wist... zou het kunnen dat we... dat we...'. Maar hij maakte zijn zin niet af. Vanmorgen zei hij dat hij morgen weer wilde preken. Hij zou beter hier kunnen blijven'. 'Luister nou eens, vrouwtje. Hij kan net zomin zonder zijn parochianen als ik zonder mijn geweer en jij zonder je strik-ijzer'.

Als ze die morgen het bos ingaan, vraagt

Palko aarzelend: 'Is het waar dat u grote zorgen hebt?'

'Wie heeft jou dat gezegd, mijn zoon?'

'Ik hoorde het de vrouw van de boswachter zeggen', antwoordt Palko wat verlegen. 'Ze vindt dat u nog niet beter bent.'

'Ik ben inderdaad ziek, Palko. Maar, en begrijp het niet verkeerd: voor deze ziekte helpen geen medicijnen.'

'Kan de Heere Jezus ook niet helpen?' wil Palko weten.

'Natuurlijk wel. Hij kan alles en iedereen genezen, maar...'

'Dan moeten we erom bidden', zegt Palko vlug. 'Hij maakt zelfs mensen beter die er zelf niet om vragen, zoals de man die niet

lopen kon en door zijn vrienden gedragen werd. Zullen we het Hem nu direct vragen?'

'Wil jij mij dan helpen bidden?' vraagt vader Malina ontroerd.

'Natuurlijk, want u bent het waard dat Hij u beter maakt.'

'Nee, Palko, zo moet je het niet vragen, want ik ben het niet waard.'

'Hoe moet ik dan bidden? Zoals de tollenaar het deed?'

'Ja, Palko, dat is het enige wat ik kan bidden.'

De priester zegt niets meer en ze gaan veel vroeger naar huis dan anders.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Doetinchem,
ds. A.A. Brugge te Lethbridge
(Alberta, Canada).

Bedankt:

Voor Aalst,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Voor Brant County (Ontario, Canada)
en Waarde,
ds. G.J.N. Moens te Lisse;
Voor Dordrecht en Leerdam,
ds. H.A. van Zetten te Benthuizen;
Voor Lynden (Washington, VS),
ds. A.A. Brugge te Lethbridge
(Alberta, Canada);
Voor Rilland-Bath,
ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Voor Zoetermeer (zendingswerk Albanië),
ds. H. Brons te Vlaardingen.

AFSCHIED DS. A. MOERKERKEN

Sinds Tweede Pinksterdag 2018 is ds. A. Moerkerken niet meer in staat geweest voor te gaan in een kerkdienst. In overleg met de kerkenraad van Capelle-West is besloten dat hij op 20 januari om 10 uur voor de 'eigen gemeente' een afscheidsdienst zal leiden. Op 2 februari (een dag na zijn verjaardag) wordt ds. Moerkerken in het kerkgebouw Elim (Merellaan 346, 2903 GM Capelle aan den IJssel) een afscheidsreceptie aangeboden. Van 10.45-11.15 uur zal ds. A. Verschuure in

de kerkzaal van Elim een toespraak houden. Bezoekers van buiten de gemeente kunnen daarna tot 13 uur de receptie bezoeken. Parkeren graag achter het gemeentehuis.
Kerkenraad Capelle a/d IJssel-West

LANDELIJKE DIAKENDAG

Op vrijdag 18 januari vindt de eerste Landelijke Diakendag van de Gereformeerde Gemeenten plaats in de kerk van de Geref. Gemeente Tricht-Geldermalsen. De deputaatschappen Bijzondere Noden en Diaconale en Maatschappelijke Zorg zijn verheugd over het feit dat ruim 250 ambtsdragers uit het hele land zich hebben aangemeld. Vanaf half vier verwelkomen we u graag in de Bethelkerk (Laan van Leeuwenstein 10 te Geldermalsen). Bij binnenkomst ontvangt u een programma en een naambadge, waarop ook het nummer staat van de workshop(s) waarvoor u bent ingedeeld. Heeft u zich alleen aangemeld voor het avondprogramma, dan bent u welkom vanaf half zeven. De tijden vindt u in het programma.

Programma

15:30 uur: Inloop met koffie/thee
16.00 uur: Opening
16.30 uur: Workshopronde1
17.30 uur: Maaltijd
19.00 uur: Openingsavondprogramma
Hoofdlezing ds. C. van Ruitenburg
19.40 uur: Intermezzo ds. Samir Yacco uit Syrië
20.00 uur: Pauze

20.20 uur: Workshopronde2
21.20 uur: Afsluitend forum
21.50 uur: Sluiting

VERGADERING CLASSIS GOUDA

De classis Gouda vergadert op vrijdag 1 februari (19.15 uur) in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer, Zwaardslotseweg 44. Mannen die belijdend lid zijn, zijn van harte welkom.

GEMEENTE AALBURG

Wij zeggen alle predikanten, emerituspredikanten en studenten hartelijk dank voor de keren dat u Gods Woord heeft mogen verkondigen en voor uw verleende hulp in de periode dat de gemeente van Aalburg vacant was.

De bevestigingsdienst van ds. C. Hogchem zal op woensdag 6 maart plaatsvinden. Vanaf die datum vervallen de eerder gemaakte afspraken.

Kerkenraad Aalburg

INLOOP LEEUWARDEN

De tijden van de inloop op de evangelisatiepost te Leeuwarden zijn gewijzigd. De openingstijden zijn nu: donderdag, vrijdag en zaterdag van 11 tot 15 uur.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Het adres van mevr. M. Melis-van de Bospoort verandert met ingang van 27 januari. Haar nieuwe adres is dan: Hanengewei 26, 3851 LC Ermelo

Berichten

ZANGAVONDEN

Aalburg

In de Geref. Gemeente te Aalburg wordt zaterdag 19 februari (19.30 uur) een psalmzangavond met bovenstem gehouden. Orgel André Nieuwkoop; meditatie oud. Muilwijk, m.m.v. Waddinxveense Bovenstemgroep; collecte voor bouwfonds.

Gouda

Orgelavond met samenzang in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda op zaterdag 26 januari (20 uur). Eric Quist bespeelt het Van Vulpenorgel; collecte voor de onkosten.

Meliskerke

Op zaterdag 26 januari (19.30 uur) is er een

psalmzangavond met bovenstem in de kerk van de Geref. Gemeente te Meliskerke. Pieter Heykoop bespeelt het orgel (dat recent met enkele stemmen is uitgebreid). Leiding ds. S. Maljaars.

Terwolde-De Vecht

Op zaterdag 26 januari (19 uur) wordt in de

kerk van de Geref. Gemeente te Terwolde-De Vecht een psalmzangavond met bovenstem gehouden. Het thema is 'Zending in de Psalmen'. Leiding: ouderling J.M. Walhout. Orgel: Piet Zuidijk.

Tholen

In de Rehobothkerk te Tholen wordt op zaterdag 26 januari (19.30 uur) een psalmzangavond met bovenstem gehouden. André Nieuwkoop en Peter Wildeman begeleiden de samenzang, ds. P.D. den Haan spreekt een meditatie uit, J.W. van Toor spreekt over het zendingswerk. Collecte voor ZGG.

BIJeenKOMSTEN VAN HELPENDE HANDEN

- In de kerk van de Geref. Gemeente te Woerden wordt op zaterdag 2 februari een bijeenkomst gehouden voor vrouwen met het Syndroom van Turner en hun familieleden. Sprekers Jantine den Uijl en Jannie de Jong.
- Op dinsdag 12 februari er is in Woerden een bijeenkomst voor ouders van kinderen met een ernstig meervoudige beperking.

Hannie Snoep spreekt over: Hoe ga je om met gedrag, als gedrag niet verstaanbaar is?

- In Kesteren is er dinsdag 19 februari een avond voor familieleden van mensen met autisme. Colette de Bruin geeft tips voor de communicatie met mensen met autisme.

Voor informatie en aanmelden: www.helpendehanden.nl/contactgroep bijeenkomst

CURSUS VERTELLEN

De Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten belegt een cursus "Vertellen", bedoelt voor leidinggevend in jeugdwerk, zondagschool en kinderevangelisatie. Locatie: kerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal.

Data: dinsdagen 19 februari, 5 en 19 maart en 2 april (19.30-22 uur). Cursusleiding: mevr. H.J. de Jong-van den Heuvel; kosten € 45 per persoon; opgeven en informatie: www.jbgg.nl/leiding/toerusting.

WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Studenten aan universiteiten en hbo-instel-

lingen zijn vrijdag 18 januari welkom op de winterconferentie van de werkgroep voor studenten van de Gereformeerde Gemeenten.

De conferentie begint met een maaltijd. Ds. W.A. Zondag verzorgt een lezing over "Geweld in het Oude Testament". Na de pauze volgt een bespreking in groepen en beantwoording van de vragen.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Tijd: inloop vanaf 17 uur, opening: 17.30 uur, aanvang lezing: 19 uur; sluiting rond 21.45 uur. Kosten: € 5,- (graag vooraf overmaken op IBAN NL27 RABO 0322 4299 94 t.n.v. Studerenden Ger. Gem. o.v.v. voor- en achternaam). Voor meer informatie: www.werkgroepstudenten.nl

JONGERENAVOND IN RHENEN

In de kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen wordt i.s.m. de Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten op zaterdag 26 januari een regionale 16+ jongerenavond gehouden.

Thema: "De Toekomst is zeker". Spreker: Dirk-Jan Nijnsink; tijden: inloop 19.30 uur; aanvang 19.45 uur.

Kerkdiensten

ZONDAG 20 JANUARI 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 18.00 uur ds. W. Silfhout; Aalst 14.30 uur ds. P. Mulder; Alphen a/d Rijn 10.00 en 15.00 uur stud. P.C. Vlot; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 16.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Bodegraven 10.00 uur ds. W. Harinck en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dirksland 10.00 en 18.00

uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Dordrecht 19.00 uur ds. M.H. Schot; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Enter 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Goes 14.00 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 14.30 uur stud. M.L. Dekker; Hoogeveen 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Hoogvliet 19.00 uur ds. H. Brons; Houten 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 17.00 uur stud. M.L. Dekker; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. J.

Schipper; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburch; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Leerdam 14.30 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. J. Driessen; Lelystad 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Moerkapelle 9.30 uur ds. W.A. Zondag; Nieuw-Beijerland 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuwddorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwe-Tonge 15.30 uur ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 19.00 uur ds. G. Beens; Nisse 9.30 uur stud. M.L. Dekker en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Oostkapelle 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Poederoyen 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Poortugaal 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Puttershoek 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rhenen

10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.00 uur ds. L. Blok; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur ds. B. Labee; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. M. Joosse; Spijkenisse 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. J.W. Verweij; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 13.00 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 18.00 uur ds. C. Harinck; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden 18.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 22 JANUARI 2019

Brakel 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Naaldwijk 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Oude-Tonge 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. G. van Manen.

WOENSDAG 23 JANUARI 2019

Barendrecht 19.30 uur ds. F. Mulder; Barneveld-Zuid 19.30 uur (voor de zending) ds. G. Hoogerland; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J.W. Verweij; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Helder 19.30 uur ds. J. van Laar; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Gouda 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Goudswaard 19.30 uur ds. W. Harinck; Hilversum 19.45 uur ds. L. Blok; Hoofddorp 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Leiderdorp 19.30 uur ds. S. Maljaars; Meeuwen 19.30 uur ds. J. Schipper; Middelharnis 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nisse 19.30 uur ds. G. Pater; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opperdoes 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Puttershoek 19.30 uur ds. M. Karens; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Sint Annaland 19.30 uur ds. D. de Wit; Sliedrecht 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Eckeveld.

DONDERDAG 24 JANUARI 2019

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. J. van

Rijswijk; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. M. Joosse; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 25 JANUARI 2019

Nunspeet 15.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot.

ZATERDAG 26 JANUARI 2019

Boskoop 15.00 uur (aangepaste dienst) ds. J.J. Tanis.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 JANUARI 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Een stem uit het verleden

Tot aan het eind der tijden zullen hier en daar mensen gevonden worden, die een afgezonderd leven hebben. Mensen, die gebonden zijn door hun consciëntie. Mensen, die uit kracht van hun opvoeding zich zullen onthouden van de uitspattingen der zonden. Die met de zonen van Rechab in Jeremia 35 getrouw blijven in het gehoorzamen van wat een vader en moeder hun heeft voorgoedhouden.

Over zo'n voorbeeldige wandel wil de Heere uitwendig Zijn zegen gebieden. Over het algemeen wordt over de consciëntie en over de opvoeding heen gestapt. Men trekt zo gemakke-

lijk een juk aan met de ongelovigen en vergezelschap zich met de wereld. De grenzen worden meer en meer uitgewist, maar daardoor wordt ook Gods Geest uitgeblust, zodat in de zichtbare kerk zeer weinig van de werkingen van Gods Geest wordt waargenomen. Over het algemeen zijn de ogen ervoor gesloten; er is geen stem of opmerking meer. Daarom is het zo'n wonder, dat hier en daar nog een zuchter gevonden wordt aan de troon van Gods genade. Gods werk zal nooit geheel en al stilstaan. De twistingen van Gods Geest zullen doorgaan in de toebrenging der uitverkorenen, maar ook in de bevestiging van het werk der Godde-

Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zend.

Jesaja 55:11

lijke genade, al schijnt het zich in onze dagen maar te beperken tot enkelingen, zover als wij het waarnemen. Het is zo donker in Gods kerk, dat wij soms moeten zeggen: Heere, wij zien onze tekenen niet meer. Wat schijnt het een ploegen op de rotsen en een zaaien onder de doornen.

Toch zegt de Heere in Zijn Woord: 'Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zend'.

ds. W.C. Lamain

Advertenties

Ter gelegenheid van mijn verjaardag op 4 januari jl. heb ik opnieuw veel blijken van liefde en vriendschap ontvangen, waaruit bovendien een hartelijk medeleven sprak met het oog op mijn zwakke gezondheid en afnemende krachten. De Heere heeft me nog tot hertoe willen brengen en leven gegeven. Het is alles in Zijn hand. 'Want God is mijn Hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid' (Psalm 59:18b). Allen die aan me hebben gedacht wil ik hartelijk bedanken. Tevens maak ik van deze gelegenheid gebruik om familie, vrienden en bekenden van harte Gods zegen toe te wensen in 2019.

Mw. H. Baaijens-Kerseboom
Hoofdland 431
3332 RE Zwijndrecht

Vakantie terugverdienen?
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Kootwijkerbroek: Te huur, woonruimte voor een jong stel. Evt. met werkplaats van 25 m². Inl. tel. 0612929880.

Jongeman (23) **zoekt per 1 mei 2019 woonruimte in Ede e.o.** met eigen leefgedeelte, in een rustige omgeving. Max. € 600 p/m. Kerkelijk: GG Ede. Tel. 06-18949908

Verpleegkundige i.o. **zoekt i.v.m. stage in Nieuwegein kostadres** in de omg. van Nieuwegein. Reacties: barthaalboom1999@gmail.com

Te huur: 6 à 7 pers. vakantiewoning op rustig park in **Zoutelande**, op loopafstand van strand. Boek uw vakantie op www.springvloed13.nl onder 'kalender openen' of bel 06-36016064.

ISRAËLREIS GEREF. GEZINDTE

D.V. 8-17 april 2019 vindt een 10-daagse Israëlreis voor de Gereformeerde Gezindte plaats. Deze reis vindt plaats onder leiding van dhr. M. van Dam en dhr. J. Huisman en wordt georganiseerd door reisbureau **Salem Reizen**. De gids op deze reis is Ruth van Wijk.

Voor informatie: zie www.gidsisraelruth.nl/OPHEUSDEN1 of bel dhr. M. van Dam, 0626612150. De prijs voor deze prachtige reis is € 1490 p.p.

Bruinisse: Boek nu uw vakantie op onze gezellige camping!

Nieuw sanitair! Safaritent/stacaravan/ kampeerplaats. Nog enkele seizoensplaatsen beschikbaar. Nu ook mogelijkheden voor uw eigen stacaravan. Kijk op www.dewelblok.nl
Tel. 0111-482523

Te huur (tijdelijk) vanaf D.V. 1 april 2019 **vrijstaande woonruimte** (woonboerderij) met 7 slaapkamers in **Achterberg bij Rhenen**. Dichtbij voorzieningen. Bel voor meer info: 06-22462741.

Gezin **zoekt in Alblasserwaard&Vijfh.** betaalbare vrijst woning met min. 1000m² grond. Gedeelte van woonboerderij (**evt. i.c.m. mantelzorg/boerderijwerkzaamheden**) ook bespreekbaar. Meer weten? Bel 06 22432711 of huisengrond@gmail.com

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen. Tel: 0343-481558 / 0640023232 www.kleinoudenhorst.nl

Ommen/Bergzicht- Hardenberg/ Kl.Belties/Klimberg/Vechtvallei Ameland-Terschelling stacars/chalets
Huur niet duur! Tel. 0512-516096
www.vdsluisvakanties.nl

OUDERENREIS 65+

8 dagen Israël met dhr. M. van Dam uit Opheusden D.V. woensdag 15 mei-woensdag 22 mei 2019
Een van de reisleiders is verpleegkundige. Voor informatie: zie <https://www.salemreizen.nl/ouderenreis1.html> of bel dhr. M. van Dam, 0626612150.
Prijs € 1445 p.p.

Psalmzangavond

DV 19 januari 2019
Stionkerk (Ger. Gem.) Goes
Orgel: Cees van der Hart & Peter Wildeman
Bovenstemgroep Genemuiden
Leiding: Ds. M. Karens
Er is een collecte voor een aantal doelen.
Aanvang: 19.00 uur Toegang gratis

'Psalmzangavond met bovenstem
Thema: Welzalig hij...
Collecte T.b.v. Aflossing kerkgebouw
Datum: D.V. 25/01/2019
Aanvang 19:45
Plaats: Ger. Gem. Stolwijk.

10e BETUWSE MANNENZANG
Grote of St. Maartenskerk in Tiel
D.V. vrijdag 1 februari 2019, 19:30 uur
Niet-ritmische psalmzang met bovenstem, solo, orgel en trompetten! Toegang uitsluitend mannen.
Info: www.betuwsbovenstemgroep.nl

Meliskerke - Ger. Gem.
PSALMZANGAVOND + bovenstem bij uitgebreide orgel
D.V. za 26 januari - 19.30 u.
Organist: Pieter Heykoop
Meditatie: Ds. S. Maljaars

DE VLOERENKONING.NL

Persoonlijk advies in uw eigen woning!
Topkwaliteit PVC vloeren, vakkundig gelegd.
Slechts € 49,95 per m². Tel. 06-19557166

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor **accommodaties** en **autoverhuur**.

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Gevraagd (leerling) matroos op mbs Goede Hoop. Weekenden vrij!
Heb je interesse? Bel dan naar J.W. Vijfhuizen, tel. 06-10028881

Ambtskostuums Wilvorst en Roy Robson €50,- korting

KL
KLEIN KLEDING

Sliedrecht - 0184-491012
Zierikzee - 0111-702000
klantenservice@kleinkleding.nl

Bij inlevering van deze advertentie
ontvangt u bij aankoop van uw ambtskostuum
€50,- kassakorting.
Deze actie is geldig t/m 2 maart 2019.

Te huur: 3 k. appartement (nieuwbouw) met berging en parkeerplaats in Kesteren.

Voor beperkte periode. Huurprijs € 750,00
per maand. Servicekosten vs € 40,00 per
maand. Elektra, gas, en water voor
rekening huurder. Aanvaarding in overleg.
Inlichtingen: Tel. 06 53323250.

Enkele plaatsen op onze geweldige reis
naar **Chili en Argentinië** van
19 juli-3 aug €2595. Leeftijd tot 64 jaar.
Infoavond DV 15-02-19 in Gouda.
famdejonge@solcon.nl of 06 4949 8553.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Uw vakantie in een compleet ingerichte
LODGETENT (5 tot 7 pers.)

Direct aan het Lago-Maggiore in Italië.
Nederlandse kerkdiensten in omgeving.
Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

Tevredenheid
door kwaliteit,
met behoud
van identiteit

Kraamzorg
Bel voor informatie

SHG
Stichting Hulpondering in Gezin

Informatie/aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHEN WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAFENISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op
Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn
geweest willen wij onze activiteiten
uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid,
betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begrafenisverzorgingvanwageningen.nl

vereniging christelijk primair
onderwijs op reformatorische
grondslag in zeeland

vcpoz

DE VCPOZ IS
EEN SCHOLENGROEP
DIE ZORGT VOOR
CONTINUÏTEIT EN KWALITEIT
OP ZEEUWSE BASISCHOLEN
DIE HUN GRONDSLAG VINDEN
IN DE BIJBEL
ALS HET WOORD VAN GOD
EN DE DRIE FORMULIEREN
VAN ENIGHEID.
ELKE VCPOZ SCHOOL HEEFT
EEN EIGEN IDENTITEITSRAAD,
DIE ZORG DRAAGT VOOR DE
LOKALE IDENTITEIT
(EIGENHEID) VAN DE SCHOOL.

IN NAUWE SAMENWERKING
MET COLON IS DE
FUSIEVERENIGING
PER 1 JANUARI 2016
OPGERICHT.
DE VERENIGING
HEEFT EEN OMVANG VAN
11 BASISCHOLEN.

Vanwege het vertrek van een toezichthouder ontstaat er in
de Raad van Toezicht een vacature:

TOEZICHTHOUDER

met onderwijskundige achtergrond

Toezichthouders van de VCPOZ hebben een warm hart voor het
reformatorisch onderwijs en beweging met de ruim 2100
leerlingen en hun toekomst.

DE TOEZICHTHOUDER:

- onderschrijft van harte de doelstellingen en grondslag van de vereniging zoals beschreven in de statuten en onderliggende reglementen;
- is belijdend en meelevend lid van één van de participerende kerkgenootschappen;
- is in staat om de identitaire doelstelling van de vereniging te vertalen in handelen en beleid,
- kent de gereformeerde gezindte van binnenuit en kan met wijsheid en sensitiviteit bouwen aan vertrouwen;
- werkt in nauwe samenwerking met de bestuurder aan de verdere opbouw en uitbouw van de vereniging.

In een functieprofiel is beschreven welke functie-eisen en inhouds hierbij van belang worden geacht. U kunt deze opvragen via secretariaat@vcpoz.nl.

Meer informatie over deze toezichthoudende functie is te verkrijgen bij de voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer Chr. Cornet, telefonisch te bereiken op 06-50617041 of 0166-664373.

U kunt de website (www.vcpoz.nl) raadplegen voor meer informatie over de vereniging.

Sollicitaties, voorzien van een CV en zakelijke en kerkelijke referenties, kunnen tot uiterlijk D.V. 26 januari 2019 digitaal worden verstuurd via secretariaat@vcpoz.nl.

"SAMEN DRAGEN"

Vacature

De Eben-Haëzerschool is een reformatorische basisschool met ca. 380 leerlingen, gelegen in het oude stadje Rhenen. Onze huidige directeur-bestuurder gaat met pensioen en daarom zijn wij vanaf het nieuwe cursusjaar op zoek naar een nieuwe

DIRECTEUR-BESTUURDER

Wij verwachten van de directeur-bestuurder dat deze innerlijk betrokken is op het reformatorisch onderwijs en zichtbaar gestalte kan geven aan de identiteit van de school. Ook is onze nieuwe leider in staat om zowel intern als extern verbindend op te treden en weet een duidelijke koers te bepalen in de visie op onderwijs en zorg. Dit nieuwe gezicht van onze school weet met het team een gezamenlijke richting in te slaan en maakt daarbij gebruik van het menselijk kapitaal binnen de school.

De scheiding tussen bestuur en toezicht is ingevuld door het mandateren van een groot aantal bestuurlijke taken aan de directeur-bestuurder. In deze (groeien)de rol is de nieuwe directeur-bestuurder een belangrijke koersbepaler die vanuit verbinding werkt aan draagvlak en richting.

Wij bieden een functie met **vrijheid** en **verantwoordelijkheid**, een **vakbekwaam team** en een **betrokken achterban**. Wij belonen dit met de salarisschaal DC. Kortom, een prettige omgeving om persoonlijk te ontwikkelen en om de schoolorganisatie verder een profiel te geven.

Voor meer informatie en de uitgebreide profielschets zie www.vgs.nl/vacaturerhenen. De sollicitatieprocedure wordt begeleid door de VGS. Uw sollicitatie verwachten wij vóór D.V. 1 februari 2019.

Eben-Haëzerschool
streekschool voor basisonderwijs op gereformeerde grondslag

Koerheuvelweg 1, 3912 AA Rhenen | Telefoon: 0317 - 612 659

KOSTER

EEN ZORGZAME BEGRAFENIS

Scherpenzeel / Barneveld e.o. (24/7):
033 277 0555

Tarieven en gratis wilsbeschikking op:
kosterbegravenisonderneming.nl

*Begravenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen*

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
H. de Jongh D.D.E. Melieste M.K. Ligthart A.J. van Lieburg	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38

www.begravenisondernemingdejongh.nl

DRIE CRUISES MET VERTREK GARANTIE

Duitsland

VAN KOBLENZ NAAR ARNHEM

5-daagse Rijn-cruise

(o.a. Boppard, Rüdesheim en Königswinter)
maandag 24 t/m vrijdag 28 juni
(bijna volgeboekt)

reisleader: **J. (Jaap) Heijboer**
Met deze reis gaat mee:
Ds. J.W. Verweij

Duitsland

VAN KOBLENZ NAAR ARNHEM

5-daagse Moezel-Rijn-cruise

(o.a. Alken, Zell, Cochem en Winningen)
maandag 2 t/m vrijdag 6 september
(vroegboekorting)

reisleader: **C. (Kees) van den Bovenkamp**
Met deze reis gaat mee:
Ds. J.J. van Ekeveld

Nederland

IJSSELMEER EN WADDENZEE

6-daagse cruise Nederland

(o.a. Texel, Hoorn, Lemmer en Kampen)
maandag 23 t/m zaterdag 28 september
(vroegboekorting)

reisleader: **W. (Wim) van der Hoek**
Met deze reis gaan mee: **Ds. C. van Krimpen** en organist **Pieter Heykoop**

BURGT **URS**

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel. 0113-573681 | Mob. 06-22296733
info@burgtours.nl | www.burgtours.nl | Voor alle reizen geldt: **Deo Volente**

Voor meer informatie
en al onze reizen
zie onze **WEBSITE!**

SGV
Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen heeft als doel individuele en collectieve voorlichting geven aan en belangenbehartiging van gemoedsbezwaarden tegen verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u donateur van de stichting en steunt u haar werk. U krijgt dan de door de stichting opgestelde praktische en principiële brochures gratis toegezonden. Ook ontvangt u enkele keren per jaar een nieuwsbrief met daarin actuele informatie.

Telefonische vragen en donateuraanmelding tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
voorlichting@gemoedsbezwaarden.nl

Groot Spriel College

Welkom op onze aanmeldingsavond!

23 januari vanaf 19.00 uur
Schrijf u in via onze website

www.grootsprielcollege.nl

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Daag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

UW EIGEN CHALET IN ZEELAND

NIEUWE CHALETPLAATSEN OP CAMPING SCHOOLZICHT

EEN ÉCHTE FAMILIECAMPING VOOR JONG EN OUD OP VEELZIJDIG WALCHEREN VLAKBIJ DE NOORDZEEKUST

VOOR MEER INFORMATIE KIJK OP WWW.SCHOOLZICHT.NL OF BEL (0118) 58 33 33 U BENT ALTIJD WELKOM IN AAGTEKERKE

Camping Schoolzicht

www.derooboeken.nl

Vanaf NU al uw bestellingen GRATIS verzonden (binnen Ned.)

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Aandacht voor MBO-ers

Is er wel genoeg aandacht voor onze MBO-ers? Begrijpen met name onze ambtsdragers hoe moeilijk hun positie vaak is?

MBO-ers

In een uitvoerige mail tekende de vraagsteller de positie van veel MBO-ers. De meesten van hen krijgen veel eerder te maken met de 'seculiere' samenleving dan Havisten, VWO-ers of HBO/WO-ers. Van niveau 1 tot niveau 4 begint dat vaak al met een stage tijdens de opleiding, die lang niet altijd bij een christelijke werkgever kan worden afgetekend. Als onze MBO-ers het voorrecht hadden bij een niet onvermaard ROC (het Hoornbeek-college mag zich voor het tiende jaar het beste Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) van Nederland noemen) ingeschreven te zijn geweest, hebben ze in die stageperiode nog veel steun. Maar dan volgt het arbeidscontract! Allerlei zaken komen op hen af: bidden en danken voor de lunch, personeelsfeestjes, contacten met allerlei collega's - soms met evenzoveel religies -, zondagsarbeid etc. Juist in veel dienstverlenende MBO-functies 'regeert' de seculiere CAO. Is er voor deze groep wel voldoende aandacht? Vanuit de studeerkamer van een predikant is dat niet helemaal te overzien. Wellicht is er in de gemeente(kring) meer aandacht voor de HBO en WO-studerenden die uitgenodigd worden om plaatselijk of op de kringen voor studerende samen te komen. Maar geïnteresseerde MBO-ers zullen niet worden weggestuurd op onze kringen. Verder zijn de afgestudeerde MBO-ers ook van harte welkom voor meer bagage op onze CGO-cursussen. Juist de toerustingscursussen zijn toegankelijk

voor deze doelgroep. Het kan bijzonder vormend zijn om op deze wijze 'bewuster' in het leven te staan. En hoeveel bezinnende avonden (naast de kerkdienst) zijn er voor alle jongeren en ouderen in het winterseizoen? Verder zijn er veel goede, leesbare boeken de laatste jaren verschenen, gericht op de vele MBO-ers die we hebben. In biddend opzien of de Heere Zijn zegen eraan verbindt, hopen we dat ook onze MBO-ers hun taak in de maatschappij mogen verrichten, gesteund door de christelijke gemeente.

Ambtsdragers

Het is mijn hoop dat onze ambtsdragers eveneens oog hebben voor onze MBO-ers. In veel kerkenraden zijn ze trouwens vertegenwoordigd... Juist in het catechetisch onderwijs is het goed om aandacht te hebben voor de verschillende achtergronden van onze jongeren. Hopelijk zijn er gesprekken met de catechisanten, persoonlijk en op de huisbezoeken. Zeker met de belijdeniscatechisanten kan worden doorgesproken over de wereld waarin ze elke dag gaan en staan. Persoonlijk hebben we vele gesprekken gevoerd, onder andere met MBO-ers. Regelmatig proeven we de zuigkracht van de wereld en de zonde. En we mogen ons weleens verblijden over de keuzes die juist deze doelgroep maakt. Zo denken we terug aan een nog jonge MBO-er die een goed betaalde baan liet liggen omdat (onnodig) zondagswerk wel tot de mogelijkheden behoorde. Of die ander, die met veel pijn een andere werkgever zocht omdat de 'handel' in het bedrijf de toets van het achtste gebod van Gods Wet niet kon doorstaan. Als ambtsdragers wat ver van de praktijk afstaan, is het goed dat ze zich verdiepen in de positie van de gemeenteleden, waaronder MBO-ers. In de tijden die we beleven zal het niet eenvoudiger worden om een 'minderheidspositie' in te nemen. Het openbare gebed op zondag van de ambtsdragers richt zich ook op deze doelgroep. En op maandag, als ondergetekende zich mag terugtrekken in de stille studeerkamer met vele vertrouwde boeken, gaan de gedachten naar hen die midden in de seculiere wereld staan. En ook dan is het goed om de handen te vouwen om getrouw te arbeiden, bewaard te worden voor de zonde en allermeeest - voor het eerst of opnieuw - bekeerd te worden tot God.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.